

1207
1/4
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΟΥ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣ.

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ,

ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΘΕΙΣΑΙ

578
Β. Δ. Κ.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ Α'

ΤΥΠΟΙΣ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣ.

1878.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

τῶν ἐν τῷ τυπογραφείῳ τοῦ Ἀνατολικοῦ Ἀστέρος
πωλουμένων βιβλίων.

1. Ἐκπαιδευτικὰ ἢ Συλλογὴ διαφόρων ἐκθέσεων περὶ δημο-
σίας ἐκπαιδύσεως, περὶ διδακτικῶν βιβλίων, περὶ τῶν ἐν Κωνσ-
πόλει καὶ ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ ὀθωμανικοῦ Κράτους ἐκπαιδευτηρίων
μετὰ στατιστικῆς αὐτῶν τε καὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι — καὶ Ἐκκλησια-
στικὰ ἢ Ἐκκλησιαστικὸν Δελτίον, περιέχον τὴν σύγχρονον ιστο-
ρίαν τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἰδίᾳ δὲ τοῦ οἰκουμενικοῦ
τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνου, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1853 μέχρι τῆς 14 δεκεμ-
βρίου τοῦ ἔτους 1866, ὑπὸ Β. Δ. Καλλίφρονος. Ἐν Κωνσταντινουπόλει,
τύποις «Ἀνατ. Ἀστέρος», 1867. Σελ. 1 — 309. Τιμᾶται 3]4 μεδ-
ζιτιέ.

2. Φιλολογικὸν Δελτίον, εἴτε ἀπάνθισμα διαφόρων φιλο-
λογικῶν ἐκθέσεων, διατριβῶν, ποιήσεων, ἐπιστολῶν, γλωσσῶν, ἠθικῶν
χαρακτήρων, συνωνύμων ἑλληνικῶν λέξεων κτλ. ὑπὸ Β. Δ. Καλλί-
φρονος. Ἔτος Α'. Τόμος Α' ἐν Κωνσταντινουπόλει, τύποις «Ἀνατ.
Ἀστέρος», 1870. Σελ. 1 — 238. Ἔτος Β', Τόμος Β'. 1870 — 1871.
Σελ. 1 — 296. Τιμᾶται ἐνὸς ἀργ. μεδζιτιέ.

3. Ἐκκλησιαστικὰ ἢ Ἐκκλησιαστικὸν Δελτίον, περιέχον τὴν
ἀπὸ τῆς παραίτησεως τοῦ πρώην Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχου
κ. Σωφρονίου καὶ ἐφεξῆς ιστορίαν τοῦ πατριαρχικοῦ οἰκουμενικοῦ
τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνου, ὑπὸ Β. Δ. Καλλίφρονος. Ἐν Κων-
σταντινουπόλει, τύποις «Ἀνατ. Ἀστέρος». Τόμος Α', 1869, σελ. 1 — 141.
Τόμος Β', σελ. 1 — 143. Τόμος Γ', 1870, σελ. 1 — 160. Τόμος Δ',
σελ. 1 — 132. Τόμος Ε', 1871, σελ. 1 — 184. Τόμος ΣΤ', σελ. 1 —
194. Τιμῶνται 3 ἀργ. μεδζιτιέδων.

4. Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιθεώρησις εἴτε Συλλογὴ τῶν
ἀπὸ τῆς παραίτησεως τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ΣΤ'
ἐκδιδόμενων ἐπισήμων ἐκκλησιαστικῶν ἐγγράφων καὶ πράξεων, ἥτοι
πατριαρχικῶν καὶ συνοδικῶν ἐγκυκλίων ἐπιστολῶν, ἀποδείξεων, πιτ-
τακίων, ἐκθέσεων, καυνοισμῶν, προσφωνήσεων, προσλαλιῶν, λογι-
δριῶν, ἀρχιερατικῶν ἐκλογῶν, παρασημοφοριῶν καὶ ἀποβιώσεων καὶ
διαφορῶν ἐν γένει ἐκκλησιαστικῶν πράξεων, γενικωτέρων τε καὶ με-
ρικωτέρων, καὶ πρὸ πάντων τῶν εἰς τὰ ἐκκρεμῆ ἐκκλησιαστικὰ ζητή-
ματα ἀναγομένων, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται ἰδίᾳ ἡ ἱστορία τοῦ οἰκουμενικοῦ
πατριαρχείου. Ἐκδίδεται κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν συνηρημολογημέ-
νη ὑπὸ Β. Δ. Καλλίφρονος. Περίοδος Β', Τόμος Α', 1871, σελ. 1 —

ΣΟΦΟΛΑΤΑ

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

των

ΑΘΗΝΩΝ.

(κατὰ τὸ 1876)

ΠΕΙΡΑΙΕΣ.

Ἐν τῷ Πειραιεῖ, ὅστις κατέστη μία τῶν ὑπὸ πᾶσαν ἐποφιν
ἀξιοθεάτων πόλεων, ὑπάρχουσι τὰ διασημότερα ἐργοστάσια, σι-
δηρουργεῖα, κλωστήρια, ὑελουργεῖα, καρφοβελονοποιεῖα κλπ. δια-
πρέπει δὲ μεταξὺ αὐτῶν τὸ ὑελουργεῖον τοῦ κ. Μελετοπούλου.
Ἐν τοῖς κλωστηρίοις ἰδίᾳ εὐρίσκουσιν ἄσυλον πολλὰ κοράσια τε
καὶ ἄρρενα τέκνα, ἐργαζόμενα καὶ ἀπολαύοντα οὐκ εὐκαταφρονή-
του ἡμερησίας ἀμοιβῆς.

Παρὰ τὴν ἀξιοθέατον προκυμαίαν τοῦ Πειραιῶς ὑπάρχει ὁ Τι-
νάνειος λεγόμενος κῆπος. Σιδηρόδρομος δὲ συνδέει τὸν Πειραιᾶ
μετὰ τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ δὲ συγκοινωνία ἀποτελεῖται ἐντὸς 10 —
12 λεπτῶν.

ΑΘΗΝΑΙ.

Τὰς κλεινὰς Ἀθήνας καθωραΐζουσιν ἐν γένει καταστήματα λαμ-
πρὰ, οἰκοδομαὶ μεγαλοπρεπέσταται, εὐθυγραμμίαι ὁδῶν καὶ λεω-
φόρων, λιθόστρωτα πλατεῖα, δενδροφυτεῖαι, πλατεῖαι καὶ δημό-
σιοι κῆποι, περίπατοι λαμπροὶ, καθριότης ὁδῶν, συνεχῶς δια-
βρεχομένων, κρήναι δημόσιοι, ἐκπαιδευτικὰ καὶ φιλανθρωπικὰ
καθιδρύματα σεμνὰ καὶ ὑψηροφῆ, κινουῦντα τὴν περιέργειαν τοῦ
θεατοῦ καὶ πλείστα ἄλλα λόγου τε καὶ προσοχῆς ἀξιαγάντικείμε-
να. Πρὸ πάντων δὲ τὰ ἀρχαιολογικὰ μνημεῖα, μαρτύρια ἀκραι-
φνῆ τοῦ μεγαλειηθόλου ἥθους τῶν προγόνων, τῆς ἀμιμήτου καὶ
ἐξόχου τέχνης καὶ τοῦ μεγάλου νοῦς αὐτῶν.

Ὁ μητροπολιτικὸς ναὸς, σεμνυνόμενος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, εἶναι μεγαλοπρεπέστατος καὶ κομψὸς, ἔχων στασίδια μόνον ἐπὶ τῶν ἄκρων, ἐν μεγαλοπρεπῆς ὕψωμα μαρμάρινον ἐν τῷ δεξιῷ χορῷ, ἐφ' οὗ εἰσι τεθειμένοι δύο θρόνοι τῶν ΑΑ. ΜΜ. τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης. Ἀρχιερατικὸς δὲ θρόνος ὑπάρχει μικρὸς καὶ ἀπλούστατος, πολυέλαιοι ὀλίγιστοι καὶ λαμπτήρες, καὶ οὐχὶ ὅπως πολλαχοῦ τῆς Τουρκίας καθίστανται οἱ ναοὶ διὰ τῶν πυκνῶν καὶ ἀλλεπαλλήλων πολυελαίων, λυχνιῶν καὶ κηροπηγῶν στενωτέρου καὶ ἤττον ἀκομψοὶ καὶ αὐτοὶ οἱ ὀπωσοῦν λαμπροὶ ναοί. Ἄλλοτε καθεδρικός ναὸς ἦν ὁ τῆς ἁγίας Εἰρήνης.

Παρὰ τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν ὑπάρχει ὁ ναῖσκος τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου, ἐν ᾧ ἦν κατατεθειμένον ἐν λάρνακι τὸ σεπτὸν λείψανον τοῦ ἱερομάρτυρος Γρηγορίου τοῦ Ε'. τοῦ ἀοιδίου πατριάρχου τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, ὃς ἐν χαλεποῖς καιροῖς προσήνεγκεν ἑαυτὸν λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

Ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ ὑπάρχουσι πέντε μαρμάρινοι ἔδραι διὰ τὰ πέντε τῆς ἱ. συνόδου μέλη, ὧν ὁ μεσαῖος (τὸ καὶ σύνθρονον λεγόμενον) ἐξέχει, ἀνήκων τῷ μητροπολίτῃ Ἀθηνῶν καὶ προέδρῳ τῆς ἱ. συνόδου.

Ἱεροκήρυκες ἐν Ἀθήναις εἰσὶν ὁ ἀρχιμανδρίτης κ. Διονύσιος Λάτας καὶ ὁ ἰδιαίτερος ἱεροκήρυξ Ἀθηνῶν κ. Χριστόφορος Σταματιάδης.

Ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς καθ' ἑκάστην λειτουργίαν ψάλλεται ἑμμελῶς πρὸ τῆς τοῦ ἀποστόλου ἀναγνώσεως ὁ βασιλικὸς ὕμνος, ἔχων ὡδε.

«Πολυχρόνιον ποιῆσαι Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θεοσεβέστατον καὶ φιλόχριστον ἡμῶν βασιλέα Γεώργιον τὸν Α', σὺν τῇ εὐσεβεστάτῃ ἡμῶν βασιλίσσῃ Ὁλγα καὶ τῷ εὐσεβεστάτῳ αὐτῶν διαδόχῳ Κωνσταντίνῳ, Κύριε, φύλαττε αὐτοὺς εἰς πολλὰ ἔτη». Ἐν δὲ τῇ μεγάλῳ εἰσόδῳ ὁ λειτουργῶν ἱερεὺς μνημονεῦει αὐθις τῶν βασιλέων, ἐπιτρόπων, κτιτόρων, συνδρομητῶν κλπ. ὡς καὶ τῶν κατὰ γῆν καὶ θάλατταν πεσόντων ἀδελφῶν ἡμῶν.

Λίαν δὲ ἀκμαῖον διατηρεῖται τὸ εὐσεβὲς πρὸς τὴν θρησκείαν αἶσθημα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὡς τοῦτο καταδηλοῦται καὶ ἐκ τῶν διαφόρων τελετῶν, τῶν γινομένων ἐν τε τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ καὶ ἐν τοῖς κοιμητηρίοις καὶ ἀλλαχοῦ τῶν Ἀθηνῶν, καθὼς καὶ ἐκ τοῦ σχηματισμοῦ ἐν τοῖς ναοῖς χορῶν ἐκ καλλιφώνων παίδων,

Μεταξὺ τῶν ἰδιωτικῶν οἰκιῶν τῆς πόλεως Ἀθηνῶν διαπρέπει ἢ πρὸς τὴν ὁδὸν τῶν Πατησίων παρὰ τὰ Χαυτεῖα μεγαλοπρεπῆς οἰκία τοῦ κ. Β. Μελά.

Μεταξὺ δὲ τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν καὶ καταστημάτων: οἶον, διαφόρων ἐκπαιδευτηρίων, ὑπουργείων, νοσοκομείων (στρατιωτικοῦ τε καὶ πολιτικοῦ), τυφλοκομείου, μεδρεσῆ, διευθύνσεως τῆς κεντρικῆς ἀστυνομίας, ταχυδρομείου κτλ. διαπρέπουσι τὰ ἀνάκτορα, ὁ βασιλικὸς κήπος, ὁ βοτανικὸς, τὸ νέον μουσεῖον, τὸ ἐθνικὸν πανεπιστήμιον, ἡ ἀκαδημία, τὸ πολυτεχνεῖον, τὸ ὄρφανοτροφεῖον Χ. Κώνστα, τὸ δημοτικὸν βρεφοκομεῖον, τὸ βαρβάκειον λύκειον, τὰ γυμνάσια, ἡ ριζάρειος σχολή, τὸ ἀρσάκειον παρθεναγωγεῖον κλπ. ὧν τὴν αὐτοσχέδιον περιγραφὴν δηλώσομεν ἐν τοῖς ἐφεξῆς.

Πολλὴν ἐντύπωσιν προξενοῦσιν εἰς τὸν ἐπισκεπτόμενον τὰ ἀνάκτορα ἡ αἴθουσα τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου, ἄλλη αἴθουσα, ἐν ἣ εἰσιν ἐξωγραφημένα ὅλαι αἱ μάχαι τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος καὶ ἐν μέσῳ αὐτῆς τὸ κομψὸν μαρμάρινον ἄγαλμα τῆς Ἑλλάδος. Ὑπάρχουσι δὲ ἐν αὐτοῖς δύο ναοί, ὁ τῆς βασιλίσσης ὀρθόδοξος καὶ ὁ τοῦ βασιλέως, τῶν διαμαρτυρομένων. Ἐκαστος δὲ τῶν αὐτῶν ἐπισκεπτομένων ἐγγράφει τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν βιβλίῳ, ὅπερ παρουσιάζει ὁ ἐπὶ τούτῳ ἐπιτετραμμένος ὑπάλληλος, καὶ τὸ ὅποιον ὑποβάλλεται καθ' ἡμέραν εἰς τὸν αὐλάρχην.

Ὁ βασιλικὸς κήπος, οὔτινος ἢ εἰσοδὸς ἐστὶν ἐλευθέρα παντὶ τῷ βουλομένῳ, ἀπαγορευομένου μόνου τοῦ καπνίσματος, ὡς ἐκ τῆς ἐπὶ τῆς εἰσοδοῦ ἐπιγραφῆς δηλοῦται, περιλαμβάνει καὶ δάσος καὶ θηριοτροφεῖον καὶ ἀνθοκομεῖον, ἱκανὴν περιέχοντα ἑκτάσιν. Τὰ ἐν αὐτῷ ποικίλα ἄνθη, τὰ δένδρα τῶν φοινίκων, ἡ ἀφθονία τῶν μοσχοβόλων πορτοκαλεῶν, λεμονεῶν κλπ. οἱ τεχνητοὶ λαβύρινθοι, οἱ βράχοι καὶ τὰ σπήλαια, αἱ λίμναι καὶ οἱ ἀνδριάντες, ἡ συλλογὴ ἀρχαιοτήτων, τὸ ἀνασκαφὲν ἱκανῆς ἐκτάσεως ἀρχαῖον βαλανεῖον, οὗ τὸ ἔδαφος ὑπάρχει ἐστρωμένον ἐκ ποικιλοχρόων ψηφιδωτῶν μαρμάρων (ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς Ὁθων προσέφερε δεῖπνα καὶ ἐστίασεις εἰς τοὺς πρεσβευτὰς καὶ ἐπισήμους ξένους), τὰ κελαδήματα τῶν ἀηδόνων καὶ κοσσύφων, τὰ ρυάκια, οἱ πίδακες κλπ. ταῦτα πάντα καθιστῶσι μαγευτικώτερον τὸν ἐν τῷ βασιλικῷ κήπῳ περίπατον.

Ὁ βοτανικὸς κήπος εἶναι ὁ ἄλλοτε ἱστορικὸς κήπος τοῦ Χασεκῆ, εὐρύτατος, περιέχων ποικίλα καὶ σπάνια ἄνθη, δένδρα διάφορα καὶ φυτείας δενδρουλλίων: εἶον, δαφνῶν, κυπαρίσσων, πευκῶν κ.λ.π.

Τὸ νέον μουσεῖον ἀνηγέρθη κατὰ τὴν ὁδὸν Πατησίων, ὅπου ἀπὸ τινος ἤδη γίνεται ἡ συλλογὴ τῶν πολλαχοῦ διεσπαρμένων ἀρχαιοτήτων, ἀγαλμάτων, προτομῶν, εἰκονιζουσῶν διαφόρους ἀρχαίους Ἕλληνας καὶ Ῥωμαίους αὐτοκράτορας κτλ. Τὸ δὲ μᾶλλον ἀρχαῖον καὶ πολύτιμον διὰ τὴν τέχνην καὶ ἐποχὴν ἀνάγλυφον εἶναι τὸ τῆς Δήμητρος καὶ Περσεφόνης, αἵτινες παρίστανται μουσαι τὸν μεταξὺ αὐτῶν ἰστάμενον μετ' εὐλαθείας Ῥωμαλέον καὶ εὐσαρκον νεανίαν. Ἀπασαι δὲ αἱ περὶ ὧν εἶπομεν προτομαὶ εὑρέθησαν ἐντὸς τοίχων, ὡς παραπλήρωμα (παραγέμισμα), τῶν λοιπῶν μερῶν τῶν ἀγαλμάτων ὑπὸ βιβήλων καὶ ἀνοσίων χειρῶν συντριβέντων εἰς τμήματα καὶ χρησιμευσάντων εἰς οἰκοδομὰς.

Ἡ εἰς τὸ ἐθνικὸν πανεπιστήμιον, τὸ ἀνώτατον τοῦτο τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀπάσης τῆς Ἀνατολῆς ἐν γένει ἐκπαιδευτήριον, εἰσοδος ἔχει τι ἱερὸν, ἐνθουσιῶδες καὶ ἐξοχον. Ὁ ἀνδρῖας ἐνθεν μὲν τοῦ ἱερομάρτυρος Γρηγορίου τοῦ Ε', ἐνθεν δὲ ὁ τοῦ Φεραίου Ῥήγα καὶ ὁ τοῦ σοφοῦ Ἀδαμαντίου Κοραῆ, μετὰ τῶν ἐνὶ ἐκάστῳ προσηκουσῶν ἐπιγραφῶν, ἀναπτεροῦσι τὸν νοῦν καὶ ὑψοῦσι τὴν φαντασίαν παντὸς εἰς αὐτὸ εἰσερχομένου, ἰδίᾳ δὲ τῶν φιλοτίμων φοιτητῶν, οἵτινες πανταχόθεν συνέρχονται προθύμως, ὅπως καὶ τὰς κλεινὰς Ἀθήνας, τὴν κλασικὴν ταύτην τῶν ἡμετέρων μεγαλοφυῶν προγόνων χώραν, αὐτοῖς ὀφθαλμοῖς ἴδωσι καὶ τὰ τῆς σοφίας νάματα ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ ἔθνους ἀρύσωνται, ὡς ἀπὸ πηγῆς πολυχεύμονος.

Μεταξὺ τῶν φοιτητῶν τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου διακρίνονται ἱκανοὶ ἐκ τῶν τροφίμων τῆς ἐνταῦθα μεγάλης τοῦ Γένους σχολῆς, κληρικοί τε καὶ λαϊκοί, καθὼς καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ λυκείοις, ἐπὶ ἐπιμελείᾳ καὶ χρηστότητι ἠθῶν.

Τὸ πανεπιστήμιον διήρθηται εἰς τέσσαρας, ὡς γνωστὸν, σχολὰς: θεολογικὴν, ἰατρικὴν, νομικὴν καὶ φιλοσοφικὴν. Ἡ δὲ βιβλιοθήκη, ἐν διαφόροις αἰθούσαις ἐπεκτεινομένη, χρησιμεύει εἰς τοὺς βουλομένους ἵνα μελετῶσι καὶ ἀντιγράφωσι, ἐρανιζόμενοι πᾶν ὅ,τι θέλουσιν, ἀναλόγως τοῦ κλάδου, εἰς ὃν ὑπάγονται. Τὰ βιβλία εἰσὶ ταξιθετημένα μετὰ τῶν εἰδικῶν ἐπιγραφῶν: ἰατρικὰ, νομικὰ, ἐκκλησιαστικὰ κλπ. Καθ' ὅλον δὲ τὸν διάδρομον ὑπάρχουσιν ἑκατέρωθεν προτομαὶ ἀνδρῶν τοῦ ἀγῶνος, εὐεργετῶν καὶ σοφῶν, καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν τοίχων ποικίλαι εἰκόνες, παριστῶσαι διαφόρους τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος σκηνάς. Αἱ δὲ πολλαχοῦ τεθειμέναι τράπεζαι μετὰ τῶν ἐδρῶν χρησιμεύουσιν εἰς τοὺς μελετῶντας

καὶ ἐρανιζομένους. Ὑπάρχει δὲ δωμάτιον ἰδιαιτερον τῶν νομισματικῶν συλλογῶν, ὧν καταρτίζεται κατ' ἀλόγους ἀκριβῆς, κατ' ἐποχὰς, ὅπως τοῦτο ὑπάρχει καὶ ἐν τοῖς εὐρωπαϊκοῖς μουσείοις. Ὑπάρχει δὲ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ καὶ πνυμοιοτύπον τοῦ πρακτικοῦ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδου ἑλληνιστῆ καὶ λατινιστῆ (δὲ οὗ ἐπλουτίσθη νεωστὶ ἢ τοῦ πανεπιστημίου βιβλιοθήκη), φέρον τὰς ὑπογραφὰς τοῦ πάπα Εὐγενίου, τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου καὶ τῶν ἐπὶ τούτῳ συνελθόντων ἀρχιερέων, καθὼς καὶ τεμίχιον παπύρου ἀρχαιοτάτον, ἐν ᾧ εἰκονίζεται ἡ ἀποδῶσις καὶ ἡ τῶν ψυχῶν εἰς τὸν Ἄδην μεταβάσις καὶ ἡ ἐπὶ δικαστηρίου παράστασις αὐτῶν δι' ἱερογλυφικῶν χαρακτήρων καὶ ποικιλοχρόων ἐμβλημάτων. Τὸ δ' ἐντὸς τοῦ πανεπιστημίου μουσεῖον ἐπεκτείνεται ἐντὸς εὐρείων αἰθουσῶν, περιέχον πλεῖσθ' ὅσα ἀνάγονται εἰς τὴν ζωολογίαν καὶ φυσιολογίαν: ζῶα διάφορα ἕκ τε τῶν γνωστῶν ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς ὀρίζοντι καὶ ἐκ τῶν ἀγνωστων, σαρκοδόρα τε καὶ μὴ, μύμια ἄριστα διατηρούμενα, πτηνὰ μυρία ὅσα, ὡς αὐτῶν διαφόρου μεγέθους, ὄστρακοδέρματα καὶ μαλίκια διάφορα, ἔντομα καὶ ζώφια, ζωόφυτα, ὄφεις, ἰχθύες ποικίλου μεγέθους, καὶ ἐν γένει, πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ καθωραΐζη μουσεῖον ἄριστα διατεθειμένον καὶ τὴν περιέργειαν ἐφελκύν τοῦ θεατοῦ. Ἐντὸς δὲ ὑελίνων δοχείων διατηροῦνται καὶ διάφορα τέρατα.

Ἡ Σιναία ἐπωνυμουμένη ἀκαδημία παρὰ τὸ ἐθνικὸν πανεπιστήμιον μέγα ὑπάρχει καὶ λαμπρὸν μέγαρον, οὔτινος ἢ ἐσωτερικῆ καὶ ἐξωτερικῆ πρόσοψις ὑπὸ καλλιτεχνικὴν ἐποψίν εἶναι μοναδική. Εἶθε δὲ νὰ ἴδωμεν αὐτὴν οὐκ εἰς μακρὰν ἀποπερατουμένην καὶ ἐνεργεῦσαν τὸν ἱερὸν σκοπὸν, δι' ὃν ἐνεκρίθη ἢ ἀνίδρυσις τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ τούτου μεγάρου.

Τὸ κατὰ τὴν ὁδὸν Πατησίων μεγαλοπρεπέστατον πολυτεχνεῖον, οὔτινος ἐντελῶς εἰσιν ὠκοδομημένα δύο μόνον πλευραὶ, χρησιμεύει καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς πλαστικῆς. Ἐκ τῶν δύο δὲ πλευρῶν ἡ μὲν περιέχει τὴν πινακοθήκην, ἥτοι ζωγραφίας διαφόρων ἀγίων, ἡρώων, θεῶν τῆς ἀρχαιότητος, αὐτοκρατόρων, διασῆμων τεχνιτῶν, ἐξόχων ἀνδρῶν κλπ. ἡ δὲ περιέχει ἔργα γλυπτικῆς: ἥτοι διάφορα συμπλέγματα καὶ ἀφομοιώματα θεῶν, σατύρων, ἀνθρώπων, ζῶων καὶ διαφόρων ἄλλων πραγμάτων, τοποθετημένων ἐν τάξει.

Τὸ ὄρφανοτροφεῖον Χατζῆ Κώνστα, εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ ὁποίου ἀνήρτηται εὐμεγέθης πίναξ, ἐφ' οὗ σημειοῦνται τὰ ὀνόματα τῶν εὐεργετῶν, εἶναι λαμπρὸν τετράπλευρον κτίριον, ἔχον ἐν τῷ μέ-

σω εὐρύτατον περίβολον αὐλῆς ὑπαιθρον, ἐκ λευκοτάτου κατεσκευασμένον μαρμάρου, περιλαμβάνει δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος 80 ὑποτρόφους (εἶναι δὲ χωρητικὸν μέχρι 500), διδασκομένους ῥαπτικὴν, ξυλουργίαν, ὑποδηματοποιίαν καὶ μουσικὴν (ὀργανικὴν τε καὶ φωνητικὴν). Παρασκευάζεται δὲ καὶ ἡ εἰσαγωγή τῆς σιδηρουργικῆς. Ἐκτὸς δὲ τῶν τεχνῶν, διδάσκονται οἱ παῖδες καὶ τὰ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου γράμματα ὑπὸ δύο δημοδιδασκάλων. Ἡ αἴθουσα τῆς παραδόσεως εἶναι εὐρυχωροτάτη, ἔχουσα ἀνηρημένους ἐπὶ τῶν τοίχων, ἐκτὸς τῶν εἰθισμένων πινακῶν τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς ἀριθμήσεως καὶ διαφόρων ἰχνογραφικῶν σχεδίων, λαμπροὺς πίνακας κεχρωματισμένους τῶν ἐν τῇ ἀγ. Γραφῇ ἱστορουμένων ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Ἡ δὲ ἄνω ὀροφή χρησιμεύει ὡς νοσοκομεῖον τῶν ἀσθενούντων παιδῶν.

Τὸ δημοτικὸν βρεφοκομεῖον διήρηται εἰς δύο μέρη: τὸ τῶν θηλαζόντων βρεφῶν καὶ τὸ τῶν μὴ θηλαζόντων. Ἐκαστον δωματίον τῶν μὴ θηλαζόντων ἔχει ἀνὰ μίαν τροφὸν, ὑπάρχει δὲ καὶ μία γενικὴ αὐτῶν διευθύντρια Ἑλληνίς. Τῶν θηλαζόντων ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπάρχουσιν ἑπτὰ βυζάστριαι, δίδονται δὲ βρέφη καὶ εἰς τρεφ. ὤς, ἀν δεήσῃ, ἔξω τοῦ καταστήματος. Ἡ ἐπιστάτρια αὐτῶν εἶναι Ἀγγλίς. Ἡ καθαριότης τῶν κλινῶν, τῶν κοιτῶν, τοῦ ἐστιατηρίου καὶ ὄλου ἐν γένει τοῦ καταστήματος καταδεικνύει τὴν ἀγρυπνον ἐποπτεῖαν τῆς ἐφορίας, ἧς προεδρεύει ὁ δήμαρχος Ἀθηνῶν. Ὑπάρχουσι δὲ ἐν τῷ καταστήματι καὶ δύο ἰατροί, ὁ μὲν ἐσωτερικὸς, ὁ δὲ ἐξωτερικὸς.

Τὸ Βαρβάκειον λύκειον, εὐρύχωρον καὶ λαμπρὸν οἰκοδόμημα, περιέχει περὶ τοὺς 600 μαθητὰς τοῦ τε γυμνασίου καὶ τοῦ σχολαρχείου. Τὸ γυμνάσιον περιλαμβάνει 4 τάξεις, ὧν τινες ὑποδιαιροῦνται εἰς τμήματα διὰ τὴν πληθύν τῶν μαθητῶν, ὡς καὶ αἱ τοῦ σχολαρχείου. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀπέναντι τοῦ Βαρβακείου πλατείας ἀνεγέγερται ὁ ἀνδριὰς τοῦ ἀοιδίμου Βαρβάκη. Τὸ ἐν τῷ Βαρβακείῳ μουσεῖον, ἐκτὸς τῶν ἀγαλμάτων, περιέχει διαφόρους πίθους, ὕδριας, προχόας, κρατῆρας, ἐφ' ὧν εἰσιν ἐζωγραφημένοι διάφοροι εἰκονικαὶ πικραστάσεις, ποικίλα σκεύη μετάλλινα πρὸς οἰκιακὴν καὶ δημοσίαν χρῆσιν, ὧν τινα καὶ χρυσᾶ, ψέλλια, ἐνώτια, ψήφους δημοσίας, ἐπιγραφὰς πλείστας ὄσας, ἐχούσας τὸ ἐνδιαφέρον εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν ἀναμφισβητήτως, καὶ συλλογὴν χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν νομισμάτων οὐκ εὐαριθμῶν, ἀνηκόντων εἰς διαφόρους ἐποχὰς, οἶον, ἑλληνικὴν, ῥωμαϊκὴν καὶ βυζαντινὴν. Ὁ καθηγητῆς κ. Σ. Κουμανούδης μετὰ πολλοῦ τοῦ ζήλου καταγίνεται εἰς

τὴν ταξιθέτησιν τούτων καὶ τὴν ἐν καιρῷ δημοσίευσιν λεπτομεροῦς περιγραφῆς, καὶ μάλιστα τῶν ἐσχάτως ἀνακαλυφθέντων, οἷα εἰσι, πρὸς πολλοῖς ἄλλοις, κατ' ἐξοχὴν, καὶ αἱ δημόσιαι (δικαστικαὶ) ψῆφοι, διακρινόμεναι εἰς ἀθωωτικὰς καὶ καταδικαστικὰς, δι' ἐνὸς ἐμβόλου σιδηροῦ, πλήρους ἢ κενοῦ.

Ἐν τοῖς γυμνασίοις τῶν Ἀθηνῶν διδάσκεται ἤδη καὶ ἡ τουρκικὴ γλῶσσα. Τὸ Ἀ' γυμνάσιον ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπάρχει ἐν τῇ ἀρχαίᾳ λεγομένῃ μητροπόλει, ἐν τοῖς κάτω δωματίοις τῆς ὀποίας ἐξακολουθεῖ συνεδριάζον τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον καὶ μέχρι τοῦ νῦν.

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ Ῥιζάρειος σχολὴ διευθύνεται ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου κ. Σωκράτους Κολιάτσου. Ἡ σχολὴ αὕτη περιέχει 40 μαθητὰς, εἰς 5 τάξεις, ὧν αἱ μὲν 4 γυμνασιακαὶ, ἡ δὲ μία πανεπιστημιακὴ. Ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς σχολῆς ταύτης κεῖνται οἱ τάφοι τῶν ἀειμνήστων διδασκάλων τοῦ Γένους Νεοφύτου Δούκα καὶ Κωνσταντίνου Ἀσωπίου. Καὶ ὁ μὲν τοῦ Δούκα ἔχει ἐπιτύμβιον στήλην καὶ πλάκα μετὰ πέντε ἐπιγραφῶν (ἐφ' ἐκάστης τῶν 4 πλευρῶν καὶ ἐπὶ τῆς στήλης), ἀνεγερθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἀνδρ. Κορομηλά, ὁ δὲ τοῦ Ἀσωπίου, τοῦ εὐεργέτου τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας καὶ σοφοῦ διδασκάλου, διακρίνεται εἰσέτι διὰ μόνου μέλανος ξυλίνου σταυροῦ.

Τὸ Ἀρσάκειον παρθεναγωγεῖον, τὸ μέγα τοῦτο καὶ κοινωφελέστατον ἐκπαιδευτήριον, τὸ τὰ μάλιστα συντελοῦν εἰς τὴν γυναικεῖαν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν μόρφωσιν διδασκαλισσῶν, προωρισμένων διὰ τὴν Ἀνατολὴν, διευθύνεται ἐπιτυχῶς ὑπὸ τῆς ἀξιοτίμου κ. Κίτσου. Εἰς τὴν εἴσοδον αὐτοῦ ἀνίδρυται ὁ ἀνδριὰς τοῦ ἀοιδίμου Ἀρσάκη· ὁ δ' ἐντὸς τοῦ καθιδρύματος ἱερὸς ναὸς σεμνύνεται ἐπ' ὀνόματι τῆς ἀγ. Ἀναστασίας (Ἀναστασία δὲ ἐκαλεῖτο καὶ ἡ σύζυγος τοῦ ἀειμνήστου Ἀρσάκη). Τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν αὐτῷ διδασκόντων καὶ διδασκουσῶν εἶναι ἐκλεκτὸν, φέρον οὐ τὴν τυχοῦσαν εἰδικότητα. Ἡ ἐπικρατοῦσα τάξις καὶ ἡ καθαριότης εἰς τὰ συστατικὰ τῆς ἐνεργουμένης ἀγρύπνου ἐποπτείας, ἐν τε τοῖς διαφόροις κοιτῶσι, γραφείοις, παραδόσεσιν, αἰθούσαις τῆς μουσικῆς, (διδάσκεται καὶ ἡ φωνητικὴ μουσικὴ ἐπὶ κλειδοκυμβάλου), τοῖς διαφόροις τμήμασι τῆς ἑλληνικῆς σχολῆς, τοῖς δημοτικοῖς καὶ τοῖς νηπιαγωγείοις, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐστιατηρίοις. Καὶ τὰ δύο δὲ ἐν αὐτῷ νηπιαγωγεῖα διευθύνονται ἰδίᾳ ὑπὸ διδασκαλισσῶν, ἐκτελουσῶν μετὰ πολλῆς τῆς ἀφοσιώσεως καὶ ἰκανότητος τὸ ἐπιτετραμμένον αὐταῖς ἔργον τῆς τῶν νηπίων διπλάσεως. Οὐκ ὀλί-

γαι δὲ νεάνιδες διδάσκονται τὴν νηπιαγωγίαν, ὅπως ἐντὸς ὀλίγου αὐταὶ χρησιμεύσωσιν ὡς νηπιαγωγοὶ διδασκάλισσαι ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν περιλήψει περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις διαφόρων φιλανθρωπικῶν, ἐκπαιδευτικῶν καὶ λοιπῶν καθιδρυμάτων. Μεταβῶμεν δὲ ἤδη εἰς τὴν διὰ βραχέων ἐξιστόρησιν τῶν ἐν αὐταῖς κυριωτέρων ἀρχαιολογικῶν μνημείων, οἷον Ἀκροπόλεως, Στηλῶν τοῦ Ὀλυμπίου Διός, Σταδίου, Ἀψίδος τοῦ Ἀδριανοῦ, Πηγῆς Καλλιρρόης, θεάτρου τοῦ Βίκχου, Θεσείου, Κεραμεικοῦ, Ἀρείου Πάγου, Πνυκός, μνημείου Φιλοπάππου, Ὠδείου, Ποικίλης Στοᾶς, ναοῦ τοῦ Αἰόλου, Χορηγικοῦ μνημείου τοῦ Λυσικράτους καὶ λοιπῶν.

Δικαίως ἡ ἀκρόπολις ὠνομάζετο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἱερόν τε μένος καὶ μέγα ἱερόν. Ὅποια ἀναμνήσεις! Εἰσερχόμενος τις εἰς αὐτήν, ἀπαντᾷ κατὰ πρῶτον τὰ προπύλαια, ἅπερ ἐχρησίμευον ὡς εἰσοδος εἰς τὰ ἐντὸς αὐτῆς θαυμάσια καθιδρύματα, ἔχοντα ἔνθεν μὲν τὸν ναὸν τῆς Ἀπτέρου Νίκης, ἔνθεν δὲ τὸ βᾶθρον τοῦ Ἀγρίππα, ὡς ἐκ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἀνδριάντος τοῦ Ἀγρίππα, μὴ σωζομένου.

Τὰ περιοχυροῦντα τὴν ἀκρόπολιν τείχη θεωροῦνται πελασγικά, ἐπὶ βράχων ὠκοδομημένα, ἀπόμαχοι δὲ στρατιωταὶ εἰσι τεταγμένοι φύλακες, ἀνοίγοντες τὰς θύρας τῆς διπλῆς εἰσόδου τοῖς εἰσερχομένοις. Σωροὶ δὲ ἀρχαιοτήτων, παλαιῶν τε καὶ νεωτέρων, ὑδρῖαι διαφόρου μεγέθους καὶ χωρητικότητος, διάφορα ἀγάλματα, συντρίμματα ποικίλα μετ' ἐπιγραφῶν εἰσι τοποθετημένα ἐν αὐτῇ, ἐν οἷς καὶ ἐπιτύμβιοι ὀθωμανικοὶ λίθοι μετὰ γενετισαρικῶν κεφαλῶν, ἐπὶ δὲ τῆς ἐσωτέρας πύλης ὑπάρχει ἐπίσης ὀθωμανικὴ ἐπιγραφή. Κατεσκευάσθη δὲ ἐκεῖ καὶ μουσεῖον, οἰκοδομητὸν εὐρύχωρος καὶ στερεὰ, ἐν ἧ βαθυμυκτὸν τοποθετοῦνται αἱ ἐν τῇ ἀκροπόλει ἀνευρεθεῖσαι καὶ ἀνευρισκόμεναι ἀρχαιότητες, ὅπως μὴ φθειρῆ αὐτὰς ὁ πανδαμάτωρ χρόνος, ἐν ὑπαίθρῳ οὔσας. Κατόπιν ἀπαντᾷ ὁ μεγαλοπρεπέστατος ναὸς τῆς Παρθένου Ἀθηνᾶς, εἴτε ὁ Παρθενῶν, ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ὁποίου ἱστορεῖται ὅτι ἐπεστάτης ὁ μέγας ἐκεῖνος Φειδίας. Ἐπὶ τοῦ δεικνυμένου ἤδη σηκοῦ ἴστατο τὸ περίφημον χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς, ἔργον αὐτοῦ τοῦ Φειδίου. Καὶ ὁ μὲν πρόναος ἐκαλεῖτο πρόδομος, τὸ δ' ὀπισθεν ὀπισθόδομος, ὅπου ἦν τὸ θησαυροφυλακεῖον, περὶ οὗ ἀναφέρει καὶ ὁ Δημοσθένης ἐν τοῖς Ὀλυμπιακοῖς. Κατὰ τὸν 5 αἰῶνα ὁ Παρθενῶν μετεσχηματίσθη εἰς χριστιανικὴν ὄρ-

θόδοξον ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας, καὶ σώζονται εἰσέτι πολλοὶ τῶν τοίχων ἐκκλησιαστικαὶ ζωγραφίαι. Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων κατακτῆσεως μετεβλήθη εἰς ὀθωμανικὸν τέμενος (τζαμίον), οὗ σώζεται ἡ εἰς τὸν μιν ἀρὲν ἄνοδος.

Ἀκολούθως ἀπαντᾷ τὸ Ἐρέχθειον, ὅπερ οὕτω μὲν ἐκαλεῖτο γενικῶς, περιεῖχε δὲ τὸν ναὸν τῆς Πολιάδος λεγομένης Ἀθηνᾶς, ἧς τὸ ἄγαλμα ἐθεωρεῖτο διπετεές, καὶ τὸν τῆς Πανδρόσου. Ἐκεῖ πλησίον δεικνύεται ἐντὸς χαράδρας τινὸς ὁ τόπος, ἐνθα ὁ μὲν Ποσειδῶν, κατὰ τὰ μυθολογούμενα, διὰ τῆς τριαίνης αὐτοῦ κτυπήτας ἀνέδειξεν ὕδωρ, ἡ δὲ Ἀθηνᾶ παρήγαγε τὴν ἐλαίαν. Ἡ μεσημβρινὴ στοὰ τοῦ Ἐρεχθείου ὑποστηρίζεται ὑπὸ ἐξ Καρυατίδων ἡ δὲ λιθοξοικὴ ἐργασία τῶν κιόνων αὐτοῦ εἶναι λεπτοτάτη καὶ ἀμίμητος πραγματικῶς, πολλαχοῦ διασωζομένων καὶ τῶν χουσωμάτων. Τὰ δὲ φατώματα σώζονται ἐν λαμπροτάτῃ καταστάσει.

Παρὰ τὴν δεξιὰν τοῦ ποταμοῦ Ἰλισσοῦ ὄχθην κεῖνται αἱ περίφημοι στήλαι τοῦ Ὀλυμπίου Διός, ἧτοι οἱ σωζόμενοι 16 κίονες, ὧν ὁ εἰς πεπτωκὸς, κορινθιακοῦ ρυθμοῦ ἅπαντες. Ἡ ἀρχαιολογία λέγει ὅτι ὁ ἐνταῦθα ναὸς τοῦ Διός (Ὀλυμπιεῖον) συνίστατο ἐξ 120 κιόνων.

Τὸ Στάδιον, τὸ καὶ παναθηναϊκὸν λεγόμενον, ἀναγνωρίζεται ἐκ τῶν σωζομένων ἐρείπιων, συνισταμένων ἐκ δύο ὑψωμάτων. Ἐχρησίμευε δὲ τοῦτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εἰς τοὺς κατὰ τὰ Παναθηναία τελουμένους γυμνικὸς ἀγῶνας. Ἀπέναντι δὲ τοῦ Σταδίου κεῖται ἡ ἐπὶ τοῦ Ἰλισσοῦ γέφυρα, ἧτις ἀνεκτίσθη ἤδη ἐπὶ τῶν σωζομένων ἀρχαίων βάσεων. Ὁ δὲ ἀρχαῖος Ἰλισσὸς ποταμὸς, τό γε νῦν ἔχον, τὸ θέρος ὑπάρχει κατάξηρος, μόνον δὲ τὸν χειμῶνα ἔχει ὕδωρ. Ἐπὶ τῶν ὄχθων δὲ αὐτοῦ ἑκατέρωθεν σχηματίζονται δένδροστοιχίαι ἐξ εὐκαλύπτων καὶ ἄλλων δένδρων.

Ἐκεῖ πλησίον ὑπάρχουσιν αἱ στήλαι τοῦ Ἀδριανοῦ, ἡ ἀψὶς Ἀδριανοῦ, ἔχουσα ἐπὶ μὲν τοῦ πρὸς τὴν ἀκρόπολιν βλέποντος μέρους τὴν ἐπιγραφὴν:

« Αἰδ' εἰς Ἀθηναί, Θεσέως ἱερὰ πόλις »

ἐπὶ δὲ τοῦ πρὸς τὰς στήλας τοῦ Ὀλυμπίου Διός τὴν ἐξῆς:

« Αἰδ' εἰς Ἀδριανοῦ, οὐχὶ Θεσέως πόλις »,

ἐξ οὗ συμπεραίνεται ὅτι ἡ ἀψὶς αὕτη δεικνύει τὸ μεθόριον τὸ μεταξὺ τῆς παλαιᾶς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς νεωτέρας (πόλεως τοῦ Ἀδριανοῦ), κτισθείσης, ἢ μᾶλλον, ἐπεκταθείσης ὑπ' αὐτοῦ.

Παρὰ τὸν Ἰλισσὸν κεῖται ἡ ἐν τῇ ἀρχαιότητι φημιζομένη κρή

νη ἢ πηγὴ Καλλιρρόη, ἢ καὶ ἐννεάκρουτος τὸ πάλαι καλουμένη. Ἐν τῇ πηγῇ ταύτῃ, ἧς τὸ ὕδωρ ἐθεωρεῖτο λίαν καλὸν εἰς πόσιν, ἐλούοντο αἱ παρθένοι τῶν ἀρχαίων πρὸ τοῦ γάμου αὐτῶν. Τὴν σήμερον συνερχόμεναι αὐτόθι αἱ γυναῖκες, πλύνουσιν, ὅπως καὶ πολλαχοῦ, ὡς γνωστὸν, γίνεται τοῦτο.

Τὸ θέατρον τοῦ Βάκχου, εἴτε τὸ Διονυσιακόν, κεῖται ὑπὸ τὸ κιμώνιον τῆς Ἀκροπόλεως τεῖχος. Τὸ θέατρον τοῦτο, ὅπερ, κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων, ἐχώρει ἕως 30,000 θεατῶν, ἀνασκαφὴν ἤδη ἐντελῶς, πολλὴν παρέχει τὴν εὐχέρειαν καὶ διδασκαλίαν εἰς τοὺς θέλοντας νὰ κατανοήσωσι τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀρχαιότητος. Οἱ σωζόμενοι μαρμαρίνοι θρόνοι, οἱ πλεῖστοι μετ' ἐπιγραφῶν, δηλοῦσάν τοὺς ἐπ' αὐτῆς καθημένους ἐν πρωτοκαθεδρίᾳ ἱερεῖς, θεομοθέτας, ἄρχοντας καὶ ἄλλους τῶν ἐν τέλει, τὰ ἀγάλματα τῶν καλῶς διατηρουμένων ἀκολούθων τοῦ Διονύσου: Σιληνῶν καὶ Σατύρων, ὁ εὐρὺς περίβολος, τὸ ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν σπήλαιον, ὅπερ κατὰ μὲν τὴν ἀρχαιότητα λέγεται ὅτι ἐχρησίμευεν ὡς ἱερὸν τοῦ Διονύσου, ἐσχάτως δὲ ὡς χριστιανικὸν ναῦδριον, ἢ ἀκριβῆς διατήρησις τῶν τριῶν κυρίων μερῶν τοῦ θεάτρου, τῆς ὀρχήστρας ἐν τῷ μέσῳ, τοῦ κοίλου καὶ τῆς σκηνῆς ἐνθεν καὶ ἐνθεν τῆς ὀρχήστρας, αἱ πρὸς ἀνάδοσιν τῶν θεατῶν μαρμαρίναι κλίμακες, τὰ ἐδώλια κτλ. ταῦτα πάντα ἐλκύουσι τὴν ἄκραν περιέργειαν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς περιηγουμένου. Μεταξὺ δὲ τῶν μαρμαρίνων θρόνων φαίνονται ἐξέχοντες τέσσαρες: ὁ τοῦ ἱερέως τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος, ὁ τοῦ δαδούχου καὶ οἱ τοῦ στρατηγοῦ καὶ κήρυκος. Ἀνωθεν δὲ τοῦ περὶ οὗ εἶπομεν σπηλαίου σώζονται εἰσέτι δύο κίονες, ἔχοντες ἄλλοτε χορηγικοὺς τρίποδας καὶ ἀναθήματα τῶν διαφορῶν νικητῶν.

Τὸ Θησεῖον, εἴτε ὁ ναὸς τοῦ Θησεῦς εἶχε μετασχηματισθῆ εἰς ναὸν τοῦ ἁγ. Γεωργίου. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐν αὐτῷ ἀγαλμάτων διακρίνεται τὸ τοῦ Ἀθηναίου Ἀριστίωνος, περὶ οὗ ἱστορεῖται ὅτι, μετὰ τὴν ἐν τῷ Μαραθῶνι νίκην τῶν Ἀθηναίων, μόλις ἐπρόφθασεν ἐλθὼν ἐκ τοῦ στρατοπέδου νὰ εἶπῃ ἀνενικήκαμεν, καὶ παραχρῆμα ἐξέφυξε. Τὰ λοιπὰ ἐνεκρίθη ἵνα τοποθετηθῶσιν ἐν τῷ κατὰ τὴν ὁδὸν Πατησίων νέῳ μουσεῖῳ.

Ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τοῦ λεγομένου Κερραμικοῦ ἀνεκαλύφθησαν πλεῖστοι ὅσοι οἰκογενειακοὶ τάφοι, ἀγάλματα, ὑδρῖαι καὶ λήκυθοι, ἐν μιᾷ τῶν ὁποίων ἀνευρέθησαν καὶ κόνις καὶ ὄστᾶ, μετ' ἐπιγραφῶν λίαν εὐκρινῶν καὶ σαφῶν. Ἐκεῖ πλησίον, ἀνασκαφῶν γενομένων, εὐρέθησαν θεμέλια τειχῶν τοῦ περιβόλου τῆς πόλεως,

καὶ μάλιστα τὰ κατὰ τὸν Δημοσθένη πεπονηκότα μέρη, αἵτινα μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην ἀνέλαβεν ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος ἵνα ἐπισκευάσῃ.

Ὁ Ἄρειος πάγος εἶναι κρημνώδης λόφος, ὅπου ἐγίνοντο αἱ συνεδριάσεις τῆς ἀπὸ τούτου ἐπωνυμουμένης βουλῆς τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἧτις διεστέλλετο ἀπὸ τῆς βουλῆς τῶν 500, συνεδριαζούσης ἐν τῇ ὑπὸ τὸν λόφον κοιλάδι. Σώζονται δὲ 16 λίθινοι βαθμίδες, ἐκκεκομμέναι ἐν τῇ πέτρᾳ, αἱ ἄγουσαι εἰς τὸν λόφον, ὑπεράνω δὲ αὐτῶν φαίνεται ἐδώλιον λελαξευμένον, ἔχον καὶ βύθρα, ὅπου οἱ Ἀρειοπχιταὶ ἐδίκαζον ὑπαίθριοι.

Ὁ οὐ μακρὰν τοῦ Ἀρείου Πάγου λόφος θεωρεῖται ἡ ἀρχαία Πνύξ, ἧτις ὁ συνήθης τόπος τῶν τοῦ δήμου ἐκκλησιῶν. Τὸ περιβόητον βῆμα, ἐφ' οὗ ἠγόρευον οἱ ῥήτορες πρὸς τὸν δῆμον, κεκλιμένον πρὸς τὴν ἀγορὰν, σώζεται, καθὼς καὶ αἱ εἰς αὐτὸ φέρουσαι ἑκατέρωθεν βαθμίδες.

Τὸ λεγόμενον μνημεῖον τοῦ Φιλοπάππου, ἔχον ἀνάγλυφα καὶ ἐπιγραφὰς, ἀρκούντως ἤδη ἠκρωτηριασμένον, βεβαιοῦται ὅτι ἀνηγέρθη ὑπὸ τοῦ ἐπιζήσαντος ἀδελφοῦ καὶ ἐξαδέλφου τοῦ Φιλοπάππου, ἀποθνήσκοντος ἐν μέσῃ ἡλικίᾳ. Ἦν δὲ, κατὰ τὴν ἱστορίαν, ὁ Φιλόπαππος Σύρος τὸ γένος, ἕγγονος τοῦ Ἀντιόχου, υἱὸς δὲ τοῦ Ἐπιφάνους, ὃς καὶ ἐπολιτογραφήθη Ἀθηναῖος.

Τὸ θέατρον τοῦ Ἡρώδου, ἢ μᾶλλον Ὠδεῖον, ὠκοδόμησεν ὁ Τιβέριος Κλαύδιος Ἡρώδης ὁ Ἀττικὸς, περὶ τὰ μέσα τῆς Β' μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδος, πρὸς τιμὴν καὶ μνήμην τῆς ἀποθανούσης αὐτοῦ συζύγου Ῥηγίλλης· δι' ἧς καὶ ἐλέγετο Ὠδεῖον ἐπὶ Ῥηγίλλῃ.

Αἱ δὲ κακαὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης γλώσσαι (διότι ἐκάστη ἐποχὴ ἔχει τὰς κακὰς γλώσσας τῆς) λέγουσιν ὅτι ὁ Ἡρώδης, ἐλθὼν ποτε εἰς διενέξεις καὶ διαπληκτισμοὺς μετὰ τῆς Ῥηγίλλης, ἐπήνεγκε τὸν βίαιον αὐτῆς θάνατον διὰ λακτισμοῦ. Τὸ δὲ αἶσχος, τὸ προστριβόμενον ἐκ τοιαύτης πράξεως, ἠθέλησεν ἵνα ἐξαλείψῃ διὰ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου τούτου ὠδείου ἐπ' ὀνόματι καὶ πρὸς μνήμην τῆς μετὰ θάνατον φιλάτης (!) αὐτοῦ Ῥηγίλλης.

Τὸ περιβλεπτόν τοῦτο ὠδεῖον εἶχε τὴν ὀροφὴν ἐκ κέδρων πολυτιμοτάτων, ἐχώρει δὲ περὶ τὰς 10 χιλιάδας θεατῶν. Ἦσαν δὲ τὰ ὠδεῖα καθωρισμένα ἰδίᾳ εἰς ἀγῶνας μουσικούς. Κατὰ δὲ τὰς μαρτυρίας ἀρχαίων ποιητῶν καὶ συγγραφέων, ἐχρησίμευον ἐνίο-

τε καὶ εἰς φιλοσοφικὰς συζητήσεις καὶ ὡς δικαστήρια. Ἰστορεῖται δὲ ὅτι ὁ Ἡρώδης ἀνασκάπτων εὔρε μέγαν θησαυρὸν, καὶ ἔγραψεν ἐπὶ τούτῳ πρὸς τὸν τῆς Ῥώμης αὐτοκράτορα, ὀριστικὴν ἀναμμένων διαταγὴν περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ διαθέσῃ τὰ κατ' αὐτόν. Ὁ αὐτοκράτωρ λακωνικῶς ἅμα καὶ βασιλικῶς τῷ ἀπήντησε «χρῶν». Ὁ Ἡρώδης ἀπαντῶν διεβεβαίωσεν ὅτι ὁ θησαυρὸς εἶναι ὑπέρπολος εἰς χρῆσιν· τότε, ἀπήντησεν ὁ αὐτοκράτωρ «καταχρῶν».

Τὰ ἐρείπια τῆς Ποικίλης Στοᾶς σώζονται, ἥτις ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἦν διακεκοσμημένη διαφόροις γραφαῖς (εἰκόσιν) ἐπὶ τῶν τοίχων, περιγραφούσαις σκηνὰς μυθολογικὰς καὶ ἱστορικὰς μαχῶν ἐπισήμων κλπ. Ἐν αὐτῇ διέτριβον καὶ οἱ ἐξ αὐτῆς προνομασθέντες Στωϊκοὶ φιλόσοφοι. Ἡ δὲ παρὰ τῇ ποικίλῃ Στοᾷ πύλη τῆς ἀγορᾶς, ὡς προτύλαιον αὐτῆς κειμένη, εἶναι στοὰ δωρικὴ, ἱερά τῆς ἀρχηγέτιδος Ἀθηνᾶς, ἐπὶ Ἰουλίου Καίσαρος καὶ Αὐγούστου ἰδρυθεῖσα, ἧς σώζονται τέσσαρες δωρικοὶ κίονες.

Ὁ κοινὸς καλούμενος ναὸς τοῦ Αἰόλου ἔχει ἐπὶ τῶν ὀκτώ πλευρῶν αὐτοῦ ἀνάγλυφα τῶν 8 ἀνέμων. Ἡ οἰκοδομὴ αὐτοῦ ἀναφέρεται εἰς τὴν μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον ἐποχὴν, ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς τοῦ οἰκοδομήματος τούτου ὑπῆρχεν ἀγαλμα Γρίτωνος χαλκοῦν, ὅπερ, στρεφόμενον κατὰ τὰς πνοὰς τοῦ ἐκάστοτε πνέοντος ἀνέμου, ἐδείκνυε τὸν ἐπικρατοῦντα ἀνεμον. Ἐφ' ἐκάστης δὲ τῶν 8 πλευρῶν ἀπετελεῖτο σειρὰ ἡλιακῶν ὥρολογίων. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τοῦ οἰκοδομήματος ἔσωθεν ὑπῆρχε κλεψύδρα καὶ δεξαμενὴ, ἥτις ἐπληροῦτο ὕδατος ἐκ τῆς πηγῆς, τῆς ἐπίσης καλουμένης κλεψύδρας, καὶ οὕτω ἀπετελεῖτο τὸ δι' ὕδατος ὥρολόγιον, ὅπερ ἐδείκνυε τὰς ὥρας ἐν καιρῷ νυκτός, ἢ ὁσάκις ἡ ἡμέρα ἦν νεφελώδης· διὰ τοῦτο καὶ ὠνομάσθη ὥρολόγιον Ἀνδρονίκου Κυρρήστου ἀπὸ τοῦ οἰκοδομησαμένου αὐτὸ, κατὰ τοὺς περὶ τούτων συγγράψαντας καὶ ἰδίᾳ τὸν Περιηγητὴν Ἀθηνῶν.

Τὸ χορηγικὸν μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους, (ὅπερ κοινῶς λέγεται Φανάρι τοῦ Διογένους) ἀνιδρύθη τῷ 335 ἔτει π. Χ. ὡς μαρτυρεῖται καὶ ἐκ τῆς σωζομένης ἐπιγραφῆς.

Τὸ λεγόμενον κοινῶς μνημεῖον τοῦ Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτους, κατ' ὀρθοτέραν γνώμην, οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν εἰμὴ τάφος λελαξευμένος ὑπὸ βράχους. Καὶ αὐταὶ αἱ κοινῶς λεγόμεναι φυλακαὶ τοῦ Σωκράτους, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν εἰδημόνων, ἦσαν οἰκήματα ἢ τάφοι ἀρχαῖοι.

168, Τόμ. Β', 1872, σελ. 1—192. Τόμ. Γ, σελ. 1—192. Τόμ. Δ', 1873, σελ. 1—194. Τόμ. Ε', σελ. 1—192. Τόμ. ΣΤ, 1874, σελ. 1—192. Τόμ. Ζ', σελ. 1—176. Τιμῶνται 3 ἀργ. μεδζιτιέδων.

5. Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιθεώρησις κτλ. Περίοδος Γ, περιέχουσα τὰ ἀπὸ τῆς Β' πατριαρχείας Ἰωακείμ τοῦ Β', ἐν Κ)πόλει, τύποις «Ἀνατ. Ἀστέρος», 1874—1877. Τόμοι ἕξ. Σελ. 1—192. 1—200. 1—192. 1—184. 1—192. 1—200. Τιμῶνται 3 ἀργ. μεδζιτιέδων.

6. Σειρὰ Ἐγκυκλίων ἐλληνικῶν μαθημάτων, πρὸς χρῆσιν ἰδίᾳ τῶν φοιτητῶν τῆς Μεγάλῃς τοῦ Γένους Σχολῆς, ὑπὸ Β. Δ. Καλλιφρονος. Τόμος Α' ("Ἔτος Α') Τμήμα Α', περιέχον τὸν κατὰ Λεωκράτους λόγον Δυκούργου τοῦ ῥήτορος καὶ ἐκ τῶν τοῦ Δημοσθένους τὸν κατὰ Φιλίππου Α'. (ἐκ τῶν ἀρίστων ἐκδόσεων), ὧν προτέταχται ἡ βιογραφία τῶν συγγραφέων, ἢ εἰς ἕκαστον λόγον ἐπιτομος εἰσαγωγὴ, αἱ ἐν αὐτοῖς ἀπαντῶμεναι γνῶμαι καὶ ἡ ῥητορικὴ οἰκονομία. Ἐν Κωνσ)πόλει, τύποις «Ἀν. Ἀστέρος», 1868. Σελ. 1—60. Τιμ. γρ. 5.

7. Σειρὰ Ἐγκυκλίων ἐλληνικῶν μαθημάτων κτλ. Τόμος Α'. ("Ἔτος Α') Τμήμα Β', περιέχον τοὺς τρεῖς Ὀλυμπιακοὺς λόγους (Α', Β', Γ) τοῦ Δημοσθένους (ἐκ τῶν ἀρίστων ἐκδόσεων), ὧν προτέταχται (ἐκτὸς τῆς εἰς ἕκαστον λόγον ἐπιτόμου εἰσαγωγῆς καὶ τῆς ῥητορικῆς οἰκονομίας μετὰ τῶν γνωμῶν) τὸ περὶ τῶν παρὰ Δημοσθένει σχημάτων πόνημα Τιβερίου τοῦ ῥήτορος. Ἐν Κωνσ)πόλει, τύποις «Ἀν. Ἀστέρος», 1868. Σελ. 1—46. Τιμ. γρ. 5.

8. Σειρὰ Ἐγκυκλίων ἐλληνικῶν μαθημάτων κτλ. Τόμος Β'. ("Ἔτος Β') τμήμα Α', περιέχον τρεῖς πλατωνικοὺς λόγους, τὸν Ἀλκιβιάδην Β' ἢ περὶ Προσευχῆς, τὴν Ἀπολογία τῶν Σωκράτους καὶ τὸν Κρίτωνα (ἐκ τῶν ἀρίστων ἐκδόσεων), ὧν προτέταχται (ἐκτὸς τῆς τοῦ συγγραφέως βιογραφίας, τῆς περιλήψεως τῆς Ἀπολογίας, καὶ τῆς ἐπιτόμου εἰς ἕκαστον λόγον εἰσαγωγῆς) τὸ ὑπὸ Τιμαίου λεξικὸν τῶν παρὰ Πλάτωνι λέξεων. Ἐν Κωνσ)πόλει, τύποις «Ἀνατ. Ἀστέρος», 1868. Σελ. 1—52. Τιμ. γρ. 5.

9. Ἐγχειρίδιον ἐλληνικῆς Γραμματικῆς, ἢ Στοιχειῶδες Τεχνολογικὸν κατ' ἐρωταπόκρισιν, πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων, κατ' ἐγκρίσιν τῆς κεντρικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ τοῦ ὑπουργείου τῆς δημοσίας ἐκπαίδευσως, ὑπὸ Β. Δ. Καλλιφρονος. Ἐκδοσις 1. Ἐν Κωνσ)πόλει, τύποις «Ἀνατ. Ἀστέρος», 1877. Σελ. 1—88. Τιμᾶται γρ. 4.

10. Σύνοψις ἱερᾶς Κατηχησεως, συναρμολογηθεῖσα μὲν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τοῦ Πλάτωνος, μητροπολίτου Μόσχας, ὀρθοδόξου διδασκαλίας, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἐπιθεωρηθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Κ)πόλεως Κωνσταντινοῦ ἀ τοῦ ἀπὸ Σινάου, ἀδεία καὶ ἐγκρίσει τῆς κεντρικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς, πρὸς χρῆσιν τῶν ἐκ

ληρικῶν σχολείων. Ἐκδοσις I, ἐν Κ)πόλει, 1877. Τύποις ἙΑρατ.
Ἀστέρος. Σελ. 1 — 52. Τιμᾶται γρ. 5.

11. Στοιχειώδης ἱερὰ Κατήχησις, καὶ ἐρωταπόκρισις,
πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ παντὸς πρωτοπέλου σπου-
δαστοῦ, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἔκδοσις Ε', ἐν Κ)πόλει, 1877, τύποις ἙΑρ.
Ἀστέρος. Σελ. 1 — 32. Τιμᾶται γρ. 2.

12. Τεχνολογικοῦ Τμημα Α ἤτοι τὸ Τυπικόν, πρὸς χρῆσιν τῶν
ἐλληρικῶν σχολείων, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ. Ἐν Ἀθήναις, ἔκδ. Γ. Σελ. 1
— 124. Τιμᾶται γρ. 6 1/2.

13. Προσευχὰς τῶν Παίδων, ἐφηρμοσμέται καὶ ἐπὶ πι-
νάκων, πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων, ἔκδ. Β', ἐν Κ)πόλει,
τύποις ἙΑρατ. Ἀστέρος, 1877. Σελ. 1 — 24. Τιμᾶται παρ. 30.

14. Πνευματικῆς Προσευχῶν τῶν παίδων πρὸς χρῆσιν τῶν
δημοτ. σχολείων. Ἐν Κ)πόλει, τύποις ἙΑρατ. Ἀστέρος. Τιμῶνται
οἱ τέσσαρες γρ. 6 1/2.

15. Σύνοψις τῆς ἱερᾶς Ἱστορίας, πρὸς χρῆσιν τῶν
δημοτ. σχολείων. Ἐν Κ)πόλει. Σελ. 1 — 34. Τιμ. παρ. 30.

16. Παιδικὴ Βιβλιοθήκη. Χρηστοθηλας μαθήματα ἢ περὶ
συμπεριφορᾶς τοῦ πολιτισμένου ἀνθρώπου. Ἐν Κ)πόλει. Σελ. 1 —
38. Τιμ. παρ. 30.

17. Συλλογὴ ἐκ τῆς Ὀκτωήχου καὶ τοῦ Ψαλτηριοῦ. Ἐν
Κ)πόλει, Σελ. 1 — 58. Τιμᾶται γρ. 3.

18. Συλλογὴ τῶν κατὰ πᾶσαν κυριακὴν καὶ ἑορτῆν τοῦ ἔτους
ἀναγνωσκομένων ἐν τῇ θεῷ λειτουργίᾳ Ἀποστόλων, οἷς προσετέ-
θησαν καὶ οἱ ἐν διαφόροις τελεταῖς, πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν scho-
λείων (Α' τμημα). Ἐν Κ)πόλει. Σελ. 1 — 56. Τιμᾶται γρ. 3 1/2.

19. Περὶ τῶν βιβλίων τῆς Π καὶ Ν Διαθήκης ὑπὸ Β. Δ. Καλ-
λιδροῦ. Σελ. 1 — 22.

20. Μικρὸν Ἀλφάβητάριον τῶν παίδων, περιέχον τὸ
συλλαβισματικόν πρὸς χρῆσιν τῶν πρωτοπέλων μαθητῶν τῶν δημο-
τικῶν σχολείων. Ἐν Κ)πόλει. Σελ. 1 — 20. Τιμ. παρ. 15.